

Sygn. akt VII U 1710/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 września 2016 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Agnieszka Stachurska
Protokolant:	sekr. sądowy Aneta Rapacka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 28 września 2016 r. w Warszawie

sprawy G. G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W.

o podleganie ubezpieczeniom społecznym

z udziałem A. B. (1)

na skutek odwołania G. G.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W.

z dnia 29 września 2015r., nr (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że stwierdza, że A. B. (1) jako pracownik u płatnika składek G. G. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od dnia 29 maja 2015 roku.

UZASADNIENIE

W dniu 30 października 2015r. **G. G.** złożył za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. odwołanie od decyzji z dnia 29 września 2015r., nr (...), stwierdzającej, że A. B. (1) jako pracownik u płatnika składek G. G. nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu i chorobowemu od dnia 29 maja 2015r.

W uzasadnieniu odwołania G. G. wskazał, że kwestionowana przez ZUS umowa o pracę jest zgodna z prawem, gdyż A. B. (1) pracowała stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w okresie od 29 maja 2015r. do 17 lipca 2015r. i z tego tytułu były odprowadzane składki na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, zdrowotne i chorobowe, stąd też przysługuje jej prawo do urlopu i zasiłku macierzyńskiego. Podniósł ponadto, że niedawno zakończyło się postępowanie w sprawie podziału spółki (...), której był współwłaścicielem i w której A. B. (1) pracowała na stanowisku asystenta projektanta. Ubezpieczony miał zamiar zatrudnić panią B. w nowej spółce – (...) sp. z o.o., jednakże z powodu niedokończonego procesu podziału nie mógł tego zrobić i zatrudnił ją w swojej drugiej firmie (...). Zaznaczył również, że fakt zatrudnienia A. B. (1) był związany z pilnym zapotrzebowaniem na sprawdzonych ludzi do pracy. Kontynuując wyjaśnienia G. G. wskazał,

że „stosunkowo wysokie wynagrodzenie” w ujęciu organu rentowego było podyktowane specyfiką powierzonych pracownicy obowiązków związanych ze stanowiskiem w branży przeciwpożarowej oraz posiadanymi przez nią umiejętnościami i doświadczeniem, nabytymi w poprzedniej firmie. A. B. (1) pracowała na stanowisku asystenta projektanta i nie posiadała upoważnienia do podpisywania umów i faktur, gdyż prawo takie mają jedynie wspólnicy spółki. G. G. podkreślił również, że w dniu 7 września 2015r. złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych wyjaśnienia w sprawie zatrudnienia A. B. (1) w prowadzonej przez niego firmie i nie żądano wówczas udokumentowania zakresu obowiązków oraz zaświadczeń lekarskich (odwołanie z dnia 20 października 2015 roku, k. 2 – 3 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 24 listopada 2015r. **Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W.** wniósł o oddalenie odwołania G. G.

na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

Uzasadniając swoje stanowisko w sprawie organ rentowy wyjaśnił, że w związku ze zgłoszeniem od dnia 29 maja 2015r. A. B. (1) do ubezpieczeń społecznych z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę u ubezpieczonego G. G. oraz powstaniem od dnia 18 lipca 2015r. niezdolności do pracy w związku z urodzeniem dziecka, wszczęto postępowanie wyjaśniające. Na podstawie zebranego materiału dowodowego przyjęto, że umowa pomiędzy zainteresowaną a ubezpieczonym nie została zawarta w celu faktycznego świadczenia pracy, lecz miała na celu jedynie uzyskanie świadczenia z ubezpieczeń społecznych. W ocenie organu rentowego zarówno ubezpieczony, jak i zainteresowana, już w momencie zawarcia umowy o pracę mieli świadomość, że A. B. (1) nie będzie świadczyła pracy, na co zdaniem organu rentowego wskazuje fakt, iż strony mimo wezwania nie przedstawiły żadnych dowodów na faktyczne świadczenie pracy przez zainteresowaną. Te zaś dowody, które zostały złożone, dotyczą innego podmiotu, tj. (...) sp. z o.o., wobec czego zostały potraktowane jako stworzone dla uwiarygodnienia pracy zainteresowanej, a nie jako dowód wykonywania przez nią pracy. Zakład wskazał również, że na miejsce zainteresowanej, po rozpoczęciu zwolnienia lekarskiego, nie został zatrudniony nowy pracownik. Z tych przyczyn organ rentowy uznał umowę o pracę z 29 maja 2015r. zawartą między ubezpieczonym a zainteresowaną jako umowę pozorną, a przez to nie stanowiącą tytułu do objęcia ubezpieczeniami społecznymi (odpowiedź na odwołanie z dnia 24 listopada 2015 roku, k. 16 – 19 a.s.).

Zainteresowana A. B. (1) w piśmie z dnia 22 marca 2016r. wniosła o zmianę decyzji z dnia 29 września 2015r., nr (...), poprzez przyznanie jej prawa do zasiłku macierzyńskiego od dnia 18 lipca 2015r.

Uzasadniając swe stanowisko zainteresowana oświadczyła, że nie zgadza się ze skarżoną decyzją. Wskazała, że zawierając umowę o pracę w dniu 29 maja 2015r. została skierowana na szkolenie BHP oraz badanie lekarskie u lekarza medycyny pracy, który wiedząc, iż jest w ciąży, nie zgłosił przeciwwskazań co do podjęcia pracy na stanowisku asystentki projektanta. Wykonywana praca stanowiła lekką pracę biurową, która odbywała się m. in. poprzez obsługę kopiarki, składarki, komputera przez 4 godziny dziennie oraz z wykorzystaniem służbowego telefonu. Zainteresowana podkreśliła również, że przez cały okres ciąży czuła się bardzo dobrze, a sama ciąża przebiegała prawidłowo, w związku z czym mogła pracować bez żadnych problemów do ostatniego dnia ciąży. Zainteresowana wyjaśniła również, że w związku z podziałem firmy (...) była zatrudniona w firmie (...), a faktycznie wykonywała pracę na rzecz (...) sp. z o.o. Miał to być stan przejściowy, gdyż docelowo, po zakończeniu podziału firmy (...), miała zostać przeniesiona do (...). Z tego też względu G. G. nie zatrudniał nikogo na jej miejsce (pismo A. B. (1) z dnia 22 marca 2016 roku, k. 39 – 40 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony G. G. prowadzi jednoosobową działalność gospodarczą pod firmą (...) od około 20 lat. W ramach prowadzonej działalności ubezpieczony zajmował się świadczeniem usług w branży budowlanej. Następnie w 2005r. ubezpieczony wraz z P. W. założył (...) sp. z o.o., której przedmiotem działalności były usługi w zakresie projektowania i montażu instalacji przeciwpożarowych (zeznania G. G., protokół skrócony rozprawy w dniu 28 września 2016r., k. 201 – 202 a.s., nagranie rozprawy w dniu 28 września 2016r., płyta CD – k. 203 a.s., zeznania świadka P. W., protokół

skrótowy rozprawy w dniu 27 czerwca 2016r., k. 196 - 197 a.s., nagranie rozprawy w dniu 27 czerwca 2016r., płyta CD – k. 198 a.s.).

W 2014 roku G. G. osiągnął w ramach jednoosobowej działalności gospodarczej (...) przychód w wysokości 4.279.831,54 zł. Dochód wyniósł zaś 489.298,31 zł. Z kolei w roku 2015 przychód stanowiła kwota 3.611.477,01 zł, dochód zaś - 820.743,30 zł (zeznania podatkowe PIT-36L za rok 2014 i 2015, k. 109-119 a.s.).

A. B. (1), urodzona w dniu (...), posiada wykształcenie wyższe. W 2011r. ukończyła studia magisterskie na Uniwersytecie (...)

w L. na kierunku matematyka, w specjalizacji matematyka finansowa

i ubezpieczeniowa. Następnie w 2014r. ukończyła studia inżynierskie w Wyższej Szkole (...) na kierunku geodezja i kartografia, w specjalizacji geoinformatyka (zeznania A. B. (1), protokół skrótowy rozprawy w dniu 28 września 2016r., k. 201 – 202 a.s., nagranie rozprawy w dniu 28 września 2016r., płyta CD – k. 203 a.s., kopie dyplomów ukończenia studiów – nieoznaczone karty a.r.).

Zainteresowana posiada doświadczenie w pracy zgodnej z jej wykształceniem

– w latach 2011-2015 wykonywała pracę na podstawie umowy o dzieło i odbywała staże na rzecz różnych podmiotów. W okresie od sierpnia 2011r. do kwietnia 2012r.

i od września do grudnia 2012r. zainteresowana pracowała na podstawie umowy o dzieło na rzecz (...) S.A. (...) w T..

W tym czasie zajmowała się archiwizacją operatów pomiarowych i tworzyła mapę zasadniczą w programie

(...) na terenie miasta W., w dzielnicy W.. W okresie od kwietnia

do września 2012r. zainteresowana była zatrudniona w (...) Biurze Geodezji

i Terenów Rolnych w R. na stanowisku asystenta geodety w pełnym wymiarze czasu pracy. W tym czasie zapoznała się ze specyfiką prac polowych i kameralnych, aktualizacją mapy do celów projektowych oraz rozgraniczeniem nieruchomości. W lutym i marcu 2014r., na podstawie umów o dzieło zainteresowana wykonywała prace na rzecz (...) sp. z o.o., polegające na przekształceniu arkuszy mapy zasadniczej do postaci cyfrowej oraz uszlachetnieniu mapy zasadniczej w skali 1:500. Następnie w okresie od 17 marca 2014r. do 16 września 2014r. zainteresowana odbywała staż w Wydziale (...) w Biurze (...), realizowany w ramach projektu „Rynek pracy czeka”, współfinansowany ze środków Unii Europejskiej (umowy o dzieło z (...) S.A., k. 55-62 a.s., świadectwo pracy i opinia z 1 października 2012r., k. 63-64 a.s., umowy o dzieło z (...) sp. z o.o., k. 65-70 a.s., zaświadczenie o odbyciu stażu, karta stażu i opinia, k. 71-73 a.s.).

Do nawiązania współpracy pomiędzy zainteresowaną a ubezpieczonym doszło jesienią 2014r. W dniu 21 października 2014r. A. B. (1) zawarła z (...) sp. z o.o., w której udziałowcem i wiceprezesem zarządu był G. G., umowę zlecenia, w ramach której zobowiązała się do wykonywania na rzecz spółki pomocniczych prac projektowych w okresie od dnia zawarcia umowy do 21 stycznia 2015r., za wynagrodzeniem 1.700,00 zł netto miesięcznie. Wykonując wskazaną pracę A. B. (1) zajmowała się przede wszystkim przygotowaniem dokumentacji wykonawczej projektów realizowanych przez (...) sp. z o.o. oraz sporządzaniem ofert dla klientów spółki na podstawie projektu wstępnego. G. G. był zadowolony z postępów i efektów pracy zainteresowanej (umowa zlecenia nr (...), k. 74 a.s., zeznania A. B. (1) i G. G., protokół skrótowy rozprawy w dniu 28 września 2016r., k. 201 – 202 a.s., nagranie rozprawy w dniu 28 września 2016r., płyta CD – k. 203 a.s., zeznania świadka J. L., protokół skrótowy rozprawy w dniu 13 maja 2016r., k. 105 - 106 a.s., nagranie rozprawy w dniu 13 maja 2016r., płyta CD – k. 107 a.s., zeznania świadka P. W., protokół skrótowy rozprawy w dniu 27 czerwca 2016r., k. 196 - 197 a.s., nagranie rozprawy w dniu 27 czerwca 2016r., płyta CD – k. 198 a.s.).

W trakcie zatrudnienia na podstawie umowy zlecenia w (...) sp. z o.o. zainteresowana dowiedziała się, że jest w ciąży (dokumentacja medyczna, k. 41-44 i k. 87-91 a.s., zeznania A. B. (1), protokół skrótowy rozprawy w dniu 28 września 2016r., k. 201 – 202 a.s., nagranie rozprawy w dniu 28 września 2016r., płyta CD – k. 203 a.s.).

W 2015r. wspólnicy (...) Sp. z o.o. podjęli decyzję o jej podziale i założeniu nowego podmiotu - (...) sp. z o.o., która miała przejąć wszystkie osoby pracujące na rzecz (...) i zagwarantować im zatrudnienie na podstawie umowy o pracę. W związku z tym jeszcze w trakcie trwania umowy zlecenia G. G. rozmawiał z A. B. (1) o planowanych zmianach

organizacyjnych i obiecał, że zatrudni ją w spółce, która ma powstać (zeznania A. B. (1) i G. G., protokół skrócony rozprawy w dniu 28 września 2016r., k. 201 – 202 a.s., nagranie rozprawy w dniu 28 września 2016r., płyta CD – k. 203 a.s.).

Po upływie terminu, na jaki umowa zlecenia z 21 października 2014r. została zawarta, zainteresowana podejmowała prace na podstawie umowy o dzieło w celu zapewnienia sobie środków utrzymania. W ramach tych umów wykonywała prace z zakresu skanowania dokumentów państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego do postaci cyfrowej. Robiła to na rzecz (...) S.A. w styczniu 2015r., a w lutym, marcu i kwietniu 2015r. tworzyła bazy danych dla (...) sp. z o.o. (zeznania A. B. (1), protokół skrócony rozprawy w dniu 28 września 2016r., k. 201 – 202 a.s., nagranie rozprawy w dniu 28 września 2016r., płyta CD – k. 203 a.s., umowy o dzieło z (...) S.A. i (...) sp. z o.o., k. 75-79 a.s.).

Z początkiem 2015r. G. G. podjął czynności w celu podziału (...) Sp. z o.o., między innymi zlecił firmie zewnętrznej wykonanie pewnych czynności związanych z tym procesem. Proces przekształcenia nie przebiegał jednak zgodnie z założeniami i w maju 2015r. (...) sp. z o.o. wciąż nie uległa podziałowi, tak jak planowali wspólnicy. G. G. i P. W. mieli więc obawy związane z tą sytuacją, gdyż spodziewali się, że ze względu na zbliżający się sezon letni ilość potencjalnych klientów i ofert będzie większa. Chcąc zagwarantować prawidłowe działanie firmy wspólnicy uznali, że łatwiej będzie założyć nową spółkę, niż dokonać podziału dotychczasowej. Na skutek powyższego w maju 2015r. założyli (...) sp. z o.o. i już wtedy zatrudnili część pracowników pracujących wcześniej w (...) sp. z o.o. (zeznania G. G., protokół skrócony rozprawy w dniu 28 września 2016r., k. 201 – 202 a.s., nagranie rozprawy w dniu 28 września 2016r., płyta CD – k. 203 a.s., zeznania świadka P. W., protokół skrócony rozprawy w dniu 27 czerwca 2016r., k. 196 - 197 a.s., nagranie rozprawy w dniu 27 czerwca 2016r., płyta CD – k. 198 a.s.).

G. G. zdecydował się zatrudnić A. B. (1) w ramach swojej działalności gospodarczej, czyli (...). Motywem tej decyzji był fakt, iż (...) sp. z o.o. dopiero rozpoczynała działalność, a (...) posiadała stosowne zaplecze finansowe. Zainteresowana będąc zatrudnioną przez G. G. w (...) miałyby wykonywać pracę na rzecz nowo utworzonej (...) sp. z o.o. Ubezpieczony uznał, że taka forma współpracy z zainteresowaną pozwoli na jak najszybsze przygotowanie dostatecznej liczby ofert na zbliżający się sezon letni. Do podpisania umowy o pracę doszło w dniu 29 maja 2015r. Na jej podstawie A. B. (1) została zatrudniona

przez G. G. w (...) na stanowisku asystenta projektanta, w pełnym wymiarze czasu pracy, za wynagrodzeniem miesięcznym w kwocie 4.000,00 zł brutto (zeznania A. B. (1) i G. G., protokół skrócony rozprawy w dniu 28 września 2016r., k. 201 – 202 a.s., nagranie rozprawy w dniu 28 września 2016r., płyta CD – k. 203 a.s., umowa o pracę z 29 maja 2015r. – akta osobowe A. B. (1), koperta, k. 195 a.s.).

Kilka tygodni przed zatrudnieniem A. B. (1), dnia 4 maja 2015r., G. G. w ramach (...) zlecił M. G. na podstawie umowy zlecenia wykonanie projektu instalacji pożarowej do dnia 4 sierpnia 2015r. za wynagrodzeniem w wysokości 7.419,40 zł brutto (umowa zlecenia nr (...), k. 122 a.s.).

W związku z zawarciem umowy o pracę zainteresowana została skierowana przez pracodawcę na badania lekarskie. Lekarz medycyny pracy orzeczeniem z dnia 29 maja

2015r. stwierdził brak przeciwwskazań zdrowotnych do pracy A. B. (1)

na stanowisku asystenta projektanta. Ponadto zainteresowana została wstępnie przeszkolona w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy (zaświadczenie lekarskie nr (...)) – akta osobowe A. B. (1), koperta, k. 195 a.s., karta szkolenia wstępnego z BHP, zaświadczenie – nieoznaczona karta akt rentowych).

A. B. (1) została zgłoszona do ubezpieczeń społecznych z tytułu zatrudnienia w (...)w dniu 8 czerwca 2015r. (druk (...) – akta osobowe A. B. (1), koperta k. 195 a.s.).

Zainteresowana miała ustalony pisemnie zakres obowiązków, zgodnie z którym realizowała takie czynności jak: wykonywanie projektów wykonawczych w zakresie (...); opracowywanie założeń projektowych; kontakt z kierownikiem budowy odnośnie założeń projektowych i rozwiązań technicznych; opracowywanie (...) w zakresie wykonywanych projektów. Ponadto z zakresu obowiązków wynikały również obowiązki w zakresie: wykonywania obliczeń hydraulicznych; stałego podnoszenia kwalifikacji; dążenia do osiągnięcia optymalnych i ekonomicznych

rozwiązań projektowych, dbałości o wizerunek firmy, zachowania tajemnicy w zakresie rozwiązań technicznych i organizacyjnych firmy (...), a także dbałości o powierzony sprzęt i mienie firmy, udziału w naradach koordynacyjnych i projektowych oraz współpracy z zespołem prefabrykacyjnym oraz montażowym (umowa o pracę z 29 maja 2015r., zakres obowiązków - projektant – akta osobowe A. B. (1), koperta, k. 195 a.s.).

W praktyce zainteresowana wykonywała takie same czynności jak wcześniej na podstawie umowy zlecenia z dnia 21 października 2014r., a więc przede wszystkim zajmowała się przygotowaniem dokumentacji wykonawczej i powykonawczej oraz sporządzaniem ofert dla klientów spółki, przy czym prace te były wykonywane na rzecz (...) sp. z o.o. Praca ta koncentrowała się głównie na: sporządzeniu opisu specyfikacji technicznej; inwentaryzacji dokumentów; wyszukiwaniu, gromadzeniu i wskazywaniu materiałów i urządzeń odpowiednich z perspektywy projektu; wykonaniu i wyjaśnieniu stosownych obliczeń technicznych oraz uzasadnieniu zastosowanych rozwiązań technicznych. Z kolei przygotowanie ofert polegało w głównej mierze na sporządzeniu wykazu materiałów i urządzeń przedstawionych w projekcie wykonawczym wraz z prezentacją ich ceny oraz podsumowaniem kosztów. Zainteresowana uczestniczyła również przy pracach związanych z przygotowaniem dokumentacji powykonawczej. Dokumenty sporządzone przez zainteresowaną były następnie przedkładane G. G. lub innym pracownikom, którzy je weryfikowali, wskazywali na ewentualną konieczność dokonania korekty w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości, jak również podejmowali decyzje w zakresie złożenia danemu klientowi oferty oraz ceny oferowanej usługi (zeznania A. B. (1) i G. G., protokół skrócony rozprawy w dniu 28 września 2016r., k. 201 – 202 a.s., nagranie rozprawy w dniu 28 września 2016r., płyta CD – k. 203 a.s., zeznania świadka P. W., protokół skrócony rozprawy w dniu 27 czerwca 2016r., k. 196 - 197 a.s., nagranie rozprawy w dniu 27 czerwca 2016r., płyta CD – k. 198 a.s., dokumentacja wykonawcza i powykonawcza oraz oferty, k. 128-185 a.s., korespondencja e-mail A. B. (1) – nieoznaczone karty akt rentowych).

Większość powyższych czynności zainteresowana wykonywała korzystając z komputera, koparki i składarki. Przy sporządzaniu dokumentacji pracowała na schematach, które można było dostosować do konkretnego projektu, korzystała również z oprogramowania (...) i (...) do tworzenia zestawień i dokonywania obliczeń (zeznania A. B. (1) i G. G., protokół skrócony rozprawy w dniu 28 września 2016r., k. 201 – 202 a.s., nagranie rozprawy w dniu 28 września 2016r., płyta CD – k. 203 a.s.).

Zainteresowana świadczyła pracę w siedzibie (...) sp. z o.o. przy ul. (...) w W., w godzinach od 8:30 do 17:00 od poniedziałku do czwartku i od 8:30 do 14:30 w piątki. Zainteresowana podpisywała listę obecności przedkładaną jej przez księgową. Zdarzało się, że nie przychodziła do pracy bądź też przychodziła później lub wychodziła wcześniej ze względu na badania lekarskie. Przełożonym zainteresowanej, kontrolującym jej pracę i wydającym polecenia był G. G.. To on wskazywał A. B. (1) pracę, którą powinna zrealizować i rozliczał z jej wykonania (zeznania A. B. (1) i G. G., protokół skrócony rozprawy w dniu 28 września 2016r., k. 201 – 202 a.s., nagranie rozprawy w dniu 28 września 2016r., płyta CD – k. 203 a.s., zeznania świadka J. L., protokół skrócony rozprawy w dniu 13 maja 2016r., k. 105 - 106 a.s., nagranie rozprawy w dniu 13 maja 2016r., płyta CD – k. 107 a.s., zeznania świadka P. W., protokół skrócony rozprawy w dniu 27 czerwca 2016r., k. 196 - 197 a.s., nagranie rozprawy w dniu 27 czerwca 2016r., płyta CD – k. 198 a.s., lista obecności – akta osobowe A. B. (1), koperta, k. 195 a.s.).

A. B. (1) świadczyła pracę na rzecz (...) od dnia zatrudnienia aż do dnia porodu i w tym też czasie nie zaistniały okoliczności zdrowotne związane z ciążą, które uniemożliwiłyby wykonywanie zainteresowanej pracy. Poród odbył się w dniu 18 lipca 2015r. na Oddziale Ginekologiczno-Położniczym Szpitala (...). W związku z narodzinami dziecka zainteresowana od dnia porodu rozpoczęła korzystanie z urlopu macierzyńskiego (zeznania A. B. (1) i G. G., protokół skrócony rozprawy w dniu 28 września 2016r., k. 201 – 202 a.s., nagranie rozprawy w dniu 28 września 2016r., płyta CD – k. 203 a.s., zeznania świadka J. L., protokół skrócony rozprawy w dniu 13 maja 2016r., k. 105 - 106 a.s., nagranie rozprawy w dniu 13 maja 2016r., płyta CD – k. 107 a.s., zeznania świadka P. W., protokół skrócony rozprawy w dniu 27 czerwca 2016r., k. 196 - 197 a.s., nagranie rozprawy w dniu 27 czerwca 2016r., płyta CD – k. 198 a.s., karta informacyjna leczenia szpitalnego, k. 46 a.s., dokumentacja medyczna A. B. (1), k. 41-44 i k.

87-91 a.s., wniosek o urlop macierzyński, informacja o urlopiach dla ZUS – akta osobowe A. B. (1), nieoznaczone karty akt rentowych).

Po odejściu zainteresowanej na urlop macierzyński jej obowiązki zostały przejęte przez innych pracowników, przede wszystkim M. G., który od 4 sierpnia 2015r.

był zatrudniony w (...) sp. z o.o. na stanowisku asystenta projektanta, na podstawie umowy o pracę na czas określony, w pełnym wymiarze czasu pracy, za wynagrodzeniem wynoszącym początkowo 2.488,42 zł brutto, a od 4 listopada 2015r. – 3.350 zł brutto (umowy o pracę z M. G., k. 120 - 121 a.s., zeznania G. G., protokół skrócony rozprawy w dniu 28 września 2016r., k. 201 – 202 a.s., nagranie rozprawy w dniu 28 września 2016r., płyta CD – k. 203 a.s., zeznania świadka J. L., protokół skrócony rozprawy w dniu 13 maja 2016r., k. 105 - 106 a.s., nagranie rozprawy w dniu 13 maja 2016r., płyta CD – k. 107 a.s., zeznania świadka P. W., protokół skrócony rozprawy w dniu 27 czerwca 2016r., k. 196 - 197 a.s., nagranie rozprawy w dniu 27 czerwca 2016r., płyta CD – k. 198 a.s.).

Organ rentowy w związku z wnioskiem o wypłatę zainteresowanej zasiłku macierzyńskiego wszczął postępowanie wyjaśniające i po jego zakończeniu wydał decyzję z dnia 29 września 2015 r., w której stwierdził, że A. B. (1) jako pracownik u płatnika składek G. G. nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu i chorobowemu od dnia 29 maja 2015r. (decyzja ZUS z dnia 29 września 2015r., a.r.; zawiadomienia z dnia 26 sierpnia 2015r. o wszczęciu postępowania wyjaśniającego, a.r.).

Sąd Okręgowy ustalił powyższy stan faktyczny na podstawie zgromadzonego w toku postępowania materiału dowodowego, który obejmował dowody z dokumentów znajdujące się w aktach osobowych zainteresowanej, w dokumentacji medycznej oraz w aktach organu rentowego. Podstawę ustaleń faktycznych stanowiły także dowody z zeznań świadków J. L. (nagranie przebiegu rozprawy z 13.05.2016r. – płyta CD, k. 107 a.s., minuty: 00:15:19-00:25:00) i P. W. (nagranie przebiegu rozprawy z 27.06.2016r. – płyta CD, k. 198 a.s., minuty: 00:02:58-00:18:56) i dowód z przesłuchania stron – ubezpieczonego G. G. i zainteresowanej A. B. (1) (nagranie przebiegu rozprawy z 28.09.2016r. – płyta CD, k. 203 a.s., minuty odpowiednio: 00:02:17-00:15:00 i 00:15:00-00:38:06). Wskazane wyżej dowody należało w ocenie Sądu uznać w całości za wiarygodne, gdyż ich treść korespondowała ze sobą wzajemnie, tworząc spójny i jednolity stan faktyczny sprawy.

Jako zasługujące na wiarę Sąd ocenił zeznania przesłuchanych świadków i stron, gdyż treść złożonych przez nich zeznań oraz postawa w trakcie ich składania nie budziły wątpliwości Sądu. Zeznania świadków J. L. i P. W. zostały ocenione jako wiarygodne przede wszystkim w zakresie, w jakim ich zeznania były spójne co do kwestii istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, takich jak obecność zainteresowanej w biurze spółki (...) oraz świadczenie przez nią pracy w spornym okresie. Świadczenie, co istotne, byli pośrednio bądź bezpośrednio związani z działalnością tej spółki i z samym G. G., stosunkowo często bywali w siedzibie spółki i mieli wiele okazji do tego, aby być naoczными świadkami wskazanych wyżej okoliczności. Ponadto Sąd uznał za wiarygodne zeznania P. W. w zakresie dotyczącym zmian organizacyjnych, struktury i udziałów ubezpieczonego w spółkach (...), (...) i (...), gdyż były zbieżne z zeznaniami G. G..

Sąd dał również w całości wiarę zeznaniom złożonym przez ubezpieczonego i zainteresowaną, gdyż korespondowały co do okoliczności nawiązania między stronami współpracy, jak również co do okoliczności związanych z wykonywaniem pracy przez zainteresowaną, rodzajem tej pracy i zakresem powierzonych jej obowiązków, a także odnośnie innych okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia rozpatrywanej sprawy.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych w odpowiedzi na odwołanie wnioskował o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego sądowego lekarza ginekologa na okoliczność, czy zainteresowana w dniu 29 maja 2015r. była zdolna do pracy na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy (k. 17 a.s.). W ocenie Sądu przeprowadzenie wnioskowanego przez organ rentowy dowodu nie było konieczne, gdyż zebrane

w sprawie dowody pozwalają przyjąć w sposób dostateczny, że zainteresowana w dniu nawiązania stosunku pracy z G. G. była zdolna do pracy. Zainteresowana legitymowała się zaświadczeniem lekarskim stwierdzającym jej zdolność do pracy

na stanowisku asystenta projektanta i nie zachodziły okoliczności mogące poddawać treść tego zaświadczenia w wątpliwość, tym bardziej, że dołączona do akt sprawy dokumentacja medyczna dotycząca przebiegu ciąży zainteresowanej nie zawiera żadnych wzmianek odnośnie przeciwwskazań do pracy, czy choćby zaleceń do prowadzenia oszczędnego trybu życia. W ocenie Sądu stwierdzenie w w/w dokumentach braku przeciwwskazań do pracy, nie powodowało zatem konieczności zasięgnięcia opinii biegłego. Treść przedstawionej przez zainteresowaną dokumentacji medycznej jest w tym zakresie jednoznaczna. Z tego też względu Sąd uznał, że do ustalenia okoliczności będącej przedmiotem zgłoszonego przez organ rentowy wniosku dowodowego, materiał dowodowy zgromadzony w sprawie był wystarczający. To z kolei prowadziło do uznania, że dopuszczenie dowodu z opinii biegłego sądowego ginekologa jest niecelowe i zmierza jedynie do przedłużenia postępowania. W konsekwencji wskazany wniosek dowodowy podlegał oddaleniu na podstawie art. 217 § 3 k.p.c.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie G. G. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddziału w W. z dnia 29 września 2015r. nr (...) było zasadne, co skutkowało jego uwzględnieniem i w efekcie zmianą skarżonej decyzji.

Istotą sporu w niniejszej sprawie było ustalenie, czy umowa zawarta w dniu 29 maja 2015r. pomiędzy G. G., prowadzącym jednoosobową działalność gospodarczą pod firmą (...) a A. B. (1) była ważna i skuteczna, czy też, zgodnie z twierdzeniem organu rentowego, została zawarta dla pozorów, jedynie w celu uzyskania świadczenia z ubezpieczeń społecznych i w konsekwencji nie wywołała i nie wywołuje skutków w zakresie podlegania ubezpieczeniom społecznym.

Przystępując do oceny prawnej, w pierwszej kolejności wskazać należy, że dokonywana przez organ rentowy kontrola zgłoszeń do ubezpieczenia oraz prawidłowości i rzetelności obliczenia składki oznacza przyznanie Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych kompetencji do badania samego tytułu ubezpieczenia wynikającego z zawarcia umowy o pracę, a zatem badania również ważności takiej umowy (por. postanowienia Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 10 stycznia 2013r., III AUa 1039/12 oraz z dnia 25 września 2012r., III AUa 398/12).

Jednym z przejawów realizowania się stosunku pracy na tle interesu publicznego jest obowiązkowe uczestnictwo pracownika w systemie ubezpieczeń społecznych. Zgodnie z treścią art. 6 ust. 1 pkt 1, art. 11 ust.1, art. 12 ust. 1 i art. 13 pkt. 1 ustawy z dnia 13 października o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2013r. poz. 1442 ze zm.), obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym: emerytalno-rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu podlegają pracownicy w okresie od nawiązania stosunku pracy do dnia jego ustania. Za pracownika uważa się osobę pozostającą w stosunku pracy, z zastrzeżeniem ust. 2 i 2a (art. 8 ust. 1 ustawy emerytalnej).

Stosunek pracy definiuje art. 22 kodeksu pracy wskazując, że przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca - do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem (art. 22 § 1 k.p.). W ujęciu powołanego przepisu stosunek pracy to relacja prawna łącząca pracodawcę i pracownika, na której treść składają się wzajemne prawa i obowiązki. Zasadniczym elementem konstrukcyjnym stosunku pracy jest zobowiązanie pracownika do wykonywania pracy pod kierownictwem pracodawcy w czasie i miejscu przez niego wyznaczonym za wynagrodzeniem.

W rozpoznawanej sprawie organ rentowy wskazywał na okoliczność w postaci braku dowodów potwierdzających faktyczne świadczenie pracy przez A. B. (1) na rzecz G. G.. W związku z tym powoływał się na nieważność zawartej umowy o pracę odwołując się do art. 83 k.c. i art. 58 § 2 k.c.

Zgodnie z art. 83 § 1 k.c. nieważne jest oświadczenie woli złożone drugiej stronie za jej zgodą dla pozorów. Pozorność umowy wyraża się w braku zamiaru wywołania skutków prawnych przy jednoczesnym zamiarze stworzenia okoliczności mających na celu zmylenie osób trzecich. Nieważność spowodowaną pozornością czynności prawnej należy odróżnić od nieważności czynności prawnej mającej na celu obejście ustawy czy sprzecznej z zasadami współżycia społecznego (art. 58 § 1 i 2 k.c.), o której również wspomina organ rentowy. Czynność prawna mająca na celu obejście ustawy polega na takim ukształtowaniu jej treści, które z formalnego punktu widzenia nie sprzeciwia się ustawie, ale w rzeczywistości zmierza do zrealizowania celu, którego osiągnięcie jest przez ustawę zakazane. Pojęcia obejścia prawa i pozorności są sobie znaczeniowo bliskie i niejednokrotnie pokrywają się. Ustalenie, czy umowa zmierza do obejścia prawa, czy jest pozorna wymaga poczynienia konkretnych ustaleń faktycznych dotyczących okoliczności jej zawarcia, celu jaki strony zamierzały osiągnąć, charakteru wykonywanej pracy i zachowania koniecznego elementu stosunku pracy, jakim jest wykonywanie pracy podporządkowanej (por. treść uchwały Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 1995r., I PZP 7/95, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 września 1997r., I PKN 276/97). Czynność prawna może być również sprzeczna z zasadami współżycia społecznego, przez które rozumie się na ogół obowiązujące w stosunkach między ludźmi reguły postępowania, które za podstawę mają uzasadnienie ocenne, a nie prawne. Odwołują się one do powszechnie uznawanych w całym społeczeństwie lub w danej grupie społecznej wartości i ocen właściwego, przyzwoitego, rzetelnego, lojalnego czy uczciwego zachowania. Zasady te obejmują nie tylko reguły moralne, lecz także obyczajowe (por. np. Z. Radwański (w:) System prawa prywatnego, t. 2, 2002, s. 240 i n.; M. Safjan (w:) K. Pietrzykowski, Komentarz, t. I, 2008, s. 327).

W rozpatrywanej sprawie, wbrew ocenie organu rentowego, umowa o pracę z dnia 29 maja 2015r. nie była umową pozorną i nie miała na celu wyłudzenia przez A. B. (1) świadczeń z ubezpieczenia społecznego. Nawet jednak, gdyby ubezpieczonej przyświecał cel związany z uzyskaniem świadczeń z FUS, to nie można byłoby ocenić tego negatywnie, ponieważ sama chęć uzyskania świadczeń z ubezpieczenia społecznego jako motywacja do podjęcia zatrudnienia nie świadczy o zamiarze obejścia prawa, podobnie jak inne cele stawiane sobie przez strony zawierające umowę o pracę, takie jak na przykład chęć uzyskania środków utrzymania (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 maja 2010r., I UK 43/10).

W ocenie Sądu, zgromadzony w sprawie materiał dowodowy potwierdził faktyczne wykonywanie przez zainteresowaną pracy zgodnie z umową o pracę z dnia 29 maja 2015r. Okoliczność ta znalazła potwierdzenie w zeznaniach świadków P. W., współnika ubezpieczonego, jak również J. L., zatrudnionego w spółce (...) sp. z o.o. na stanowisku serwisanta. Świadkowie ci zgodnie wskazywali na fakt, że widywali zainteresowaną w siedzibie spółki (...) sp. z o.o. w godzinach pracy tej spółki aż do dnia porodu, który nastąpił 18 lipca 2015r. Fakt wykonywania pracy znajduje również potwierdzenie w załączonych przez strony dokumentach w postaci dokumentacji wykonawczej, ofert, zestawień materiałów i ich cen oraz korespondencji e-mail. Co prawda nie na każdym z wymienionych dokumentów widnieje podpis zainteresowanej, jest to jednak zrozumiałe mając na względzie okoliczność, iż zainteresowana pełniła obowiązki asystenta projektanta i była odpowiedzialna za wykonywanie czynności przygotowawczych zmierzających do sporządzenia tych dokumentów, takich jak np. inwentaryzacja, gromadzenie dokumentacji czy też dokonywanie wyliczeń, co wynikało zarówno z jej pisemnego zakresu obowiązków, jak i zeznań stron. Ponadto z zeznań ubezpieczonego wynikało, że jedynie on i jego współnik byli upoważnieni do podpisywania tego rodzaju dokumentów.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych kwestionował możliwości wykonywania przez zainteresowaną pracy w okresie od 29 maja 2015r. do 18 lipca 2015r. ze względu na fakt jej zaawansowanej ciąży, jednakże twierdzenia organu rentowego nie znalazły potwierdzenia w zgromadzonym materiale dowodowym. W dniu zawarcia przez zainteresowaną spornej umowy o pracę została ona poddana wstępnym badaniom przez lekarza medycyny pracy, który wydał zaświadczenie

o zdolności do wykonywania pracy na powierzonym stanowisku, a w ocenie Sądu brak było jakichkolwiek podstaw do zakwestionowania oceny lekarza wydającego w/w dokument. Mając bowiem na względzie ówczesny stopień zaawansowania ciąży trudno przyjąć, aby lekarz wystawiający zaświadczenie o zdolności do pracy nie miał świadomości co do stanu zdrowia zainteresowanej bądź też że nie wziął okoliczności z tym związanych pod uwagę. Również załączona do akt sprawy dokumentacja medyczna nie potwierdza, aby zainteresowana miała jakiegokolwiek problemy zdrowotne w związku z ciążą, w szczególności w tej dokumentacji brak jest wzmianek bądź zaleceń co do zasadności skierowania na zwolnienie lekarskie, oszczędnego trybu życia, przeciwwskazań do pracy czy też innych form aktywności. Brak problemów zdrowotnych A. B. (1) wynika również pośrednio z zeznań świadków, którzy widzieli zainteresowaną w miejscu pracy przez cały okres od zawarcia umowy do dnia porodu i nie wskazywali, aby zainteresowana uskarżała się na złe samopoczucie czy też stan zdrowia. Okoliczności te znajdowały wreszcie potwierdzenie w zeznaniach samej zainteresowanej, która wskazywała, że jej ciąża w tym okresie przebiegała prawidłowo. Warto w tym miejscu również dodać, że praca wykonywana przez zainteresowaną przez większość czasu odbywała się przy komputerze bądź polegała na pracy z dokumentami w formie papierowej, miała więc charakter pracy biurowej, to jest lekkiej, nie wymagającej intensywnego wysiłku. Trudno więc przyjąć, aby przy braku jakichkolwiek przeciwwskazań do pracy, zainteresowana nie mogła wykonywać czynności powierzonych jej na podstawie umowy o pracę oraz zleczanych przez pracodawcę.

Za korzystnym dla ubezpieczonego i zainteresowanej rozstrzygnięciem sprawy przemawiał również fakt, że A. B. (1) była osobą przygotowaną do wykonywania pracy na stanowisku asystenta projektanta, o czym świadczą posiadane przez nią kompetencje. Zainteresowana legitymuje się wykształceniem wyższym, uzyskanym w wyniku ukończenia dwóch kierunków – technicznego i matematycznego i w związku z tym posiada tytuły inżyniera geodezji i kartografii oraz magistra matematyki, a ponadto posiada stosunkowo duże doświadczenie zawodowe w wyuczonych specjalizacjach, zdobyte w trakcie realizacji projektów na podstawie umów o dzieło zawieranych z różnymi podmiotami, jak również w trakcie staży podejmowanych w celu aktywizacji zawodowej. Co więcej, zainteresowana już w październiku 2014r. pracowała dla (...) sp. z o.o., która to spółka – zgodnie z wyjaśnieniami ubezpieczonego i zeznaniami świadka P. W. – była powiązana funkcjonalnie z firmą (...), późniejszym pracodawcą zainteresowanej. Wówczas A. B. (1) wykonywała czynności podobne, jeśli nie tożsame, do pracy wykonywanej w następującym później okresie zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, jak również przyuczała się do wykonywania czynności o większym stopniu skomplikowania. Okoliczność ta, w ocenie Sądu, świadczy o tym, że A. B. (1) w dniu zawarcia spornej umowy o pracę znała specyfikę pracy na stanowisku asystenta projektanta i posiadała odpowiednie doświadczenie w wykonywaniu tego rodzaju czynności, a zatem zasadne jest przyjęcie, że była dla ubezpieczonego odpowiednią osobą do pracy na tym stanowisku. Nie bez znaczenia była dla Sądu również okoliczność, że oprócz pomyślniej weryfikacji umiejętności zainteresowanej oraz posiadania przez nią kompetencji adekwatnych z perspektywy potrzeb pracodawcy, na podstawie zeznań G. G. można było przyjąć, iż zainteresowana cieszyła się również jego zaufaniem, o czym świadczy choćby fakt, że chciał ją zatrudnić w docelowej spółce (...) sp. z o.o., która miała powstać w wyniku podziału dotychczasowego podmiotu gospodarczego (... sp. z o.o.).

W kontekście powyższych rozważań wątpliwości Sądu nie budziły również zastrzeżenia organu rentowego co do wysokości wynagrodzenia ustalonego między stronami spornego stosunku pracy. Zakres obowiązków powierzony zainteresowanej oraz związane z nim wymagania co do posiadanych umiejętności, jak również jej kompetencje, doświadczenie zawodowe oraz zaufanie pracodawcy, zdaniem Sądu, mogły uzasadniać przyznanie jej wynagrodzenia w wysokości 4.000,00 zł, tym bardziej, że z przedłożonych przez ubezpieczonego zeznań podatkowych PIT-36L wynikało jednoznacznie, że prowadzona przez niego działalność gospodarcza (...) dysponowała wystarczającymi środkami potrzebnymi do zatrudnienia zainteresowanej z takim wynagrodzeniem.

Sąd miał również na uwadze, że po odejściu zainteresowanej jej obowiązki przejęły inne osoby, między innymi M. G.. Co prawda, zgodnie ze wskazaniami organu rentowego, nie został on zatrudniony zaraz po odejściu zainteresowanej na urlop macierzyński, jednakże z przeprowadzonych w sprawie dowodów z dokumentów, uzupełnionych zeznaniami ubezpieczonego, można wywnioskować, że pracodawca powierzył M. G. obowiązek wykonywania zadań, którymi wcześniej zajmowała się A. B. (1). Okoliczność tego rodzaju, że M. G. został zatrudniony w okresie wcześniejszym, tj. 4 maja 2015r., wbrew twierdzeniom organu rentowego, nie przeczy tezie, że pracodawca mógł przekazać mu obowiązki zainteresowanej. Taka decyzja wydaje się naturalna i logiczna z perspektywy ekonomicznej pracodawcy, tym bardziej, że M. G. znał zainteresowaną i współpracował z nią w ramach umowy zlecenia, kiedy wykonywał czynności podobne, co zresztą przełożyło się na jego późniejsze zatrudnienie w (...) sp. z o.o. w sierpniu 2015r. na stanowisku asystenta projektanta.

W ocenie Sądu powyższe okoliczności świadczą o tym, iż w rozpatrywanej sprawie nie można zasadnie mówić o tym, by doszło do „zmony” stron stosunku pracy, mającej na celu niezgodne z prawem i nieuzasadnione uzyskanie świadczeń z ubezpieczeń społecznych. G. G. i A. B. (1) wykazali racjonalność i ekonomiczną potrzebę zatrudnienia zainteresowanej przez ubezpieczonego na wskazanym w umowie o pracę stanowisku oraz ze wskazanym w umowie o pracę wynagrodzeniem. Zainteresowana posiadała odpowiednią wiedzę, umiejętności i doświadczenie do pracy na tym stanowisku

i świadczyła pracę zgodnie z wyznaczonym zakresem obowiązków oraz poleceniami pracodawcy. Praca zainteresowanej była również G. G. podporządkowana, gdyż ubezpieczony wyznaczył jej miejsce i czas pracy, jak również wydawał jej polecenia

i sprawował nadzór nad jej prawidłowym wykonywaniem, m. in. poprzez weryfikację sporządzonych przez zainteresowaną dokumentów. W związku z tym nie mogło

być wątpliwości nie tylko co do tego, że praca faktycznie była realizowana,

ale i co do zaistnienia w łączącym strony stosunku prawnym tych cech, które są istotne dla uznania go za stosunek pracy.

Podsumowując, Sąd nie stwierdził w rozpatrywanej sprawie nieważności umowy

o pracę wynikającej z pozorności czynności prawnej w myśl art. 83 § 1 k.c. Wprawdzie A. B. (1) w dniu zawarcia umowy o pracę z ubezpieczonym była w zaawansowanej ciąży

i okoliczności tej nie ukrywała, a pracodawca miał świadomość co do jej stanu zdrowia, jednakże należy podkreślić, iż żaden przepis prawa nie zabrania kobiecie w ciąży podejmowania zatrudnienia, niezależnie od stopnia jego zaawansowania. Cięża, a nawet towarzyszące jej często dążenie do uzyskania ochrony ubezpieczeniowej, nie są bowiem elementami wskazującymi na cel, który sprzeciwiałby się ustawie. W ocenie Sądu brak również podstaw do uznania zawartej między ubezpieczonym a zainteresowaną umowy

o pracę za sprzeczną z zasadami współżycia społecznego, gdyż organ rentowy okoliczności tej nie wykazał.

Wobec powyższego Sąd orzekł na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. o zmianie zaskarżonej decyzji poprzez stwierdzenie, że A. B. (1) jako pracownik u płatnika składek G. G. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od dnia 29 maja 2015r.

ZARZĄDZENIE

(...)